

Tony Jonathan

De Heer kent hen die de Zijnen zijn

*'Waarom overtreedt ook u het gebod van God ter wille van uw overlevering? (...)
En u hebt zo het woord van God krachteloos gemaakt ter wille van uw
overlevering.'*

'De Heer kent hen die de Zijnen zijn.'

Matteüs 15:3-6; 2 Timoteüs 2:19

Inleiding

Met de beste bedoelingen is het volk Israël verder gegaan dan de Schrift (het Oude Testament). Met de bedoeling om Gods Woord te verduidelijken, hebben ze allerlei regels bedacht die het volk zouden kunnen helpen de Schrift te gehoorzamen. We kennen deze regelgeving voor het volk Israël nu als de Talmoed, de op schrift gestelde overleveringen van de Joden. De Joden hebben zelfs geprobeerd hun overleveringen van speciaal gezag te voorzien door die 'de mondelinge Torah' te noemen, naar analogie van het Oude Testament dat 'de schriftelijke Torah' heet. De mondelinge Torah zou door God ook aan Mozes zijn doorgegeven en via de rabbijnse overlevering tot het volk zijn gekomen.

In de hierboven geciteerde tekst uit Matteüs 15 ontmaskert de Heer Jezus dit denken en verklaart dat de Joden met hun overleveringen het woord en het gebod van God krachteloos hebben gemaakt. Zoals te verwachten was, heeft de

christenheid het er wat dit betreft niet beter van afgebracht. Dit geldt niet alleen voor naamchristenen, maar ook voor zgn. Bijbelgetrouwe christenen, die nog proberen het gezag van de Bijbel hoog te houden. Merkwaardig genoeg zijn diverse groepen christenen juist op die punten afgeweken die hun 'favoriete waarheden' zijn, waaraan zij hun naam en identiteit te danken hebben. Juist daarin zijn ze vaak verder gegaan dan de Schrift, dus bij een specifieke waarheid die hún groep onderscheidt van andere christenen.

Onze baptistenbroeders zijn soms verder gegaan dan de Schrift wat het dopen betreft, terwijl de pinksterbroeders zijn afgeweken wat de leer en de werking van de Heilige Geest betreft. Daarin zijn ze - en dat zeg ik niet beschuldigend, maar in liefde - verder gegaan dan de Schrift. Wat dat betreft hebben de gelovigen die de benaming 'vergadering van gelovigen' hebben gekregen, het er niet beter van afgebracht. Hun favoriete waarheid is de leer omtrent het samenkomen en juist hierin zijn ze soms verder gegaan dan de Schrift, waardoor ook door hen het woord en het gebod van God krachteloos zijn gemaakt.

Zo wordt bijvoorbeeld de tucht ten opzichte van *individuele personen* volgens Matteüs 18:17vv. uitgebreid tot een tuchtmaatregel over *een lokale samenkomst*, waarbij de twee of drie *personen* die vergaderd zijn tot de Naam van de Heer zomaar uitgebreid worden tot twee of drie *vergaderingen* die samenkomen in de Naam van de Heer. Het doel van Matteüs 18, namelijk om door middel van de tucht een verloren individu terug te winnen, wordt veranderd in een vermeend leerstellig 'zuiver' houden van een hele gemeenschap door een tuchtbesluit te nemen over andere gemeenten. Daardoor wordt de tucht van Matteüs 18 uitgebreid en tot een machtsmiddel gemaakt om groepen van ware gelovigen aan de kant te schuiven vanwege een verschil van inzicht.

Evenzo wordt ook het onderwijs van 2 Timoteüs 2:19 uitgebreid tot een machtsmiddel om de band van de gemeenschap met gelovigen die volgens sommigen 'niet precies in de pas lopen', te verbreken. Daarom is de uitleg van dit vers heel actueel geworden en dienen wij de Joden van Berea na te volgen door de Schriften dagelijks te onderzoeken of deze dingen ook zo zijn, of niet (zie Hand. 17:11).

Het vaste fundament van God

'Evenwel, het vaste fundament van God staat en heeft dit zegel: De Heer kent hen die de Zijnen zijn; en: Laat ieder die de Naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid' (2 Tim 2:19).

De tweede brief aan Timoteüs is als het ware het geestelijke testament van de apostel Paulus. Hij schreef deze brief vlak voordat hij volgens de overlevering onthoofd werd door de wrede keizer Nero rond 67 A.D. Deze brief bevat aanwijzingen voor de laatste dagen (2 Tim. 3:1), en geeft ons antwoord op de vraag van Psalm 11:3 – ‘*Wanneer de grondslagen zijn vernield, wat kan dan de rechtvaardige doen?*’ Hoofdstuk 1 van de brief is een aansporing om ons *niet te schamen* voor het getuigenis van de Heer, om niet op te geven maar te volharden in het getuigen. Hoofdstuk 2 werkt dit uit en geeft een zevental handreikingen hoe Timoteüs dit in de praktijk kan verwerkelijken. De bovengenoemde tekst (2 Tim. 2:19) maakt deel uit van de vijfde van deze zeven aanwijzingen in de verzen 14-19.

Het doel van de vijfde aanwijzing was dat Timoteüs ijver toonde om zich aan God beproefd voor te stellen als een arbeider die geen reden had zich te schamen, die het Woord van de waarheid recht sneed (vs. 15), en geen woordenstrijd voerde (vs. 14). Het is dus een aanwijzing hoe een *individuele* gelovige zoals Timoteüs moest handelen, als het kwaad zover de overhand heeft genomen dat tucht in een lokale gemeente door zwakheid niet meer mogelijk is.

Bovenstaande aansporing om het Woord van de waarheid recht te snijden (vs. 15) zullen wij allen vandaag de dag heel ernstig ter harte moeten nemen. Schrijnend is het dan dat juist de verzen die hierop aansluiten, in de afgelopen jaren bij de uitlegging vaak niet recht gesneden zijn! Deze vijfde aanwijzing, vanaf vers 14 tot en met vers 19, vormt één geheel en mag niet uit elkaar worden gehaald. Vers 19 is verbonden met de voorafgaande verzen door de uitdrukking ‘*Evenwel*’. Daarom mag dit vers geen eigenmachtige uitleg krijgen (vgl. 2 Petr. 1:20), geen uitlegging die los staat van het verband van het geheel. Dit laatste is de afgelopen jaren wel gebeurd en daardoor is veel schade veroorzaakt onder ons als gelovigen (vgl. vers 14).

Als arbeider van de Heer heeft Timoteüs te maken gehad met ongoddelijk gezwets (vers 16), dat meer en meer zou toenemen in goddeloosheid en als de kanker zou voortwoekeren. Het resultaat hiervan is zo verwoestend, dat sommigen van de waarheid van het geloof zijn afgeweken en afgevallen. Het gaat niet om kleine leerverschillen, maar om dodelijk vergif! Het gaat hier namelijk om dwaling over de *opstanding*, die blijkens 1 Korintiërs 15 zo fundamenteel is dat de hele geloofswaarheid valt en staat met deze waarheid van de opstanding. De dwaling is zo ernstig dat Paulus de betrokken personen, Hymeneüs en Filetus, ook bij name noemt. Het kan niet anders dat de verklaring van vers 19 herkenbaar verbonden *moet* zijn met de uitleg van deze voorgaande verzen!

Het woord 'evenwel' in vers 19 maakt duidelijk dat hoewel het geloof van sommigen omvergeworpen kan worden, hoewel 'de grondslagen zijn vernield' (Ps. 11:3), het vaste fundament van God niet omvergeworpen kan worden. Dit zal altijd vast blijven staan. Vervolgens noemt de apostel twee zijden van dit vaste fundament. Deze twee aspecten zijn overduidelijk aanhalingen uit Numeri 16. De apostel laat daarmee zien dat hij bij het schrijven van dit gedeelte het hele hoofdstuk van Numeri 16 voor de aandacht had, door speciaal deze beide aspecten te noemen.

De eerste aanhaling – *'de Heer kent hen die de Zijnen zijn'* – is een letterlijke aanhaling van de Griekse vertaling (Septuaginta) van Numeri 16:5. Met dit verschil dat, zoals wel vaker gebeurt, de Septuaginta 'God' in plaats van het Hebreeuwse 'Jahweh' gebruikt. Paulus gaat dan terug naar het Hebreeuws en citeert: de HEERE, dat is hier de Heer Jezus, kent hen die de Zijnen zijn. De tweede aanhaling – *'Laat ieder die de Naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid'* – is een samenvatting van een viertal verzen uit Numeri 16 (de verzen 21, 24, 26 en 27). Daarmee is duidelijk geworden dat de apostel de leer van 2 Timoteüs 2:14-19 illustreert aan de hand van de aangehaalde verzen uit Numeri 16. Wat Hymeneüs en Filetus doen, vergelijkt hij met de opstand van Korach, Dathan en Abiram. En het zich onttrekken aan de ongerechtigheid vergelijkt hij met het weggaan uit de omgeving van de woningen van Korach, Dathan en Abiram (vs. 24).

De Heer kent de Zijnen

Het gaat hier niet om de vraag of deze dwaalleraars gered zijn of niet. Ook niet of Korach en de anderen behouden zijn of niet. Daar gaat het niet om. Natuurlijk weet de Heer wel – en wij niet altijd – wie de ware gelovigen zijn en wie niet. De tekst *'De Heer kent hen die de Zijnen zijn'* is een aanhaling uit Numeri 16:5, waar oorspronkelijk dit staat: *'Morgen, dán zal de HEERE doen weten, wie Hem toebehoort'*.

De betekenis is niet alleen dat de HEERE bekend zal maken wie de ware afgezant van Hem was: Mozes enerzijds of Dathan en Abiram anderzijds, of wie de ware priester was: Aäron enerzijds of Korach anderzijds. Maar de betekenis is dat God deze valse leiders – Korach, Dathan en Abiram – zal ontmaskeren en door een vreselijk oordeel zal wegnemen. Dit oordeel is zo vreselijk dat ieder die in de buurt van hen blijft, ook weggenomen zal worden. Vergelijk de waarschuwing van God in Openbaring 18:4 om uit de buurt van Babel weg te blijven. De betekenis van de

term in 2 Timoteüs 2 is dat de Heer Zelf duidelijk zal maken dat Timoteüs de ware dienstknecht van God is, en niet Hymeneüs en Filetus.

De aansporing hier is dus dat wij deze valse leraars niet hoeven te bestrijden met woordenstrijd (vers 14), maar de strijd aan Hem kunnen overlaten. In de tussentijd, en dat is de tweede les van deze geschiedenis, moet er afstand worden genomen van deze valse leiders, totdat de Heer met Zijn oordeel ingrijpt en daarmee duidelijk maakt wie Zijn dienstknecht is.

Zich onttrekken aan ongerechtigheid

'Laat ieder die de Naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid'. De bovengenoemde verklaring toont aan dat de apostel met de uitdrukking 'ongerechtigheid' niet gedacht heeft aan álle mogelijke vormen van ongerechtigheid. Er zijn ongerechtigheden in je leven, die je moet veroordelen en in de dood moet brengen. Er zijn ongerechtigheden in het leven van anderen, die je moet verdragen. Ingeval van nog weer andere ongerechtigheid, kan het zijn dat je de ander de voeten moet wassen. Maar hier gaat het om ongerechtigheid over zulke fundamentele zaken, verbonden met bepaalde personen die zó gruwelijk zijn, dat de Heer Zelf zeker gaat ingrijpen en dat we in de tussentijd, net zoals de kinderen van Korach, afstand moeten nemen van deze valse leiders. Zo ook hier in 2 Timoteüs 2, waar de gelovigen worden vermaand zich te onttrekken aan mensen als Hymeneüs en Filetus, in de wetenschap dat het oordeel van God spoedig hen, en diegenen die bij hen zijn, zal treffen.

Kort samengevat: *'De Heer kent hen die de Zijnen zijn'* betekent dat Hij duidelijk zal maken dat Timoteüs de ware dienstknecht van de Heer is – en niet Hymeneüs en Filetus. Evenals God duidelijk maakte dat Mozes en Aäron de ware dienstknechten van de HEERE waren – en niet Korach, Dathan en Abiram. En de opdracht: *'Laat ieder die de Naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid'* betekent dat de gelovigen worden vermaand afstand te nemen van mensen als Hymeneüs en Filetus, evenals de Heere de Israëlieten vermaande zich te onttrekken aan de woningen van Korach, Dathan en Abiram.

De uitlegging van sommigen, die de 'ongerechtigheid' van vers 19 verbinden met 'beginselen van het samenkomen', gaat verder dan de Schrift. Dat gebeurt bijvoorbeeld als men de ongerechtigheid verbindt met 'het beginsel van onafhankelijkheid', of met 'de eenheid van het lichaam bewaren'. Iemand die vanuit de Schrift de beginselen van het samenkomen anders uitlegt, of niet ziet, is niet meteen een boze. Het verkeerde van zo'n uitlegging van 2 Timoteüs 2 blijkt

niet alleen uit bovengenoemd Schriftonderzoek, maar ook uit de ernstige gevolgen ervan. Aan de vruchten kent men de boom. Aan de verwoestende gevolgen van de onjuiste verklaring van 2 Timoteüs 2:19 herkent men de boosheid van de boom.

Niet alleen bij de Joden volgens 2 Korintiërs 3:14 was er een bedekking op het gezicht bij het lezen van de Schrift, ook bij ons kan er in zekere zin een bedekking op het gezicht liggen bij het lezen van de Schrift. Een bedekking die wij door de overlevering van de ouden hebben meegekregen. Alleen de Heer kan ons helpen om los te komen van zo'n hardnekkige, foutieve zienswijze. Hijzelf is Degene die ons liefheeft en die in Zijn liefde bezig is de Zijnen te heiligen, hen te reinigen door de wassing met het water door het Woord (Ef. 5:26). Met de waarschuwing dat als wij ons de voeten niet *willen* laten wassen door Hem, wij ook de gemeenschap met Hem, het deelhebben met Hem, zullen missen (Joh. 13:8).

OudeSporen 2020

